

SXEDIO.J69

30.12.1966: ΤΟ ΑΚΕΛ ΘΕΩΡΕΙ "ΟΛΟΤΕΛΑ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗ"
ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΔΥΟ ΕΘΝΙΚΕΣ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΟΤΙ ΕΜΜΕΝΕΙ ΣΤΑΘΕΡΑ ΣΤΗΝ
ΕΝΩΣΗ ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΜΑΤΑ. ΑΝΤΙΣΟΒΙΕΤΙΚΕΣ
ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΣΤΗ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Στις αρχές Νοεμβρίου **1966** οι εφημερίδες της Τουρκίας δημοσίευσαν την πληροφορία ότι η νέα Σοβιετική Κυβέρνηση, υπό τον Λεονίντ Μπρέζνιεφ, απεσαφήνισε προς την τουρκική Κυβέρνηση στη στάση της έναντι του Κυπριακού προβλήματος αφήνοντας να δικαφανεί ότι ότι τασσόταν εναντίον της Ένωσης και υπέρ ομοσπονδιακής λύσης, θέση που υποστήριζε και η τουρκική πλευρά.

Σύμφωνα με τις ίδιες εφημερίδες η Σοβιετική Κυβέρνηση "γνωστοποίησε προς τον πρεσβευτή της Τουρκίας στη Μόσχα κ. Ισίκ ότι αντίκειται στην πραγματοποίηση της Ένωσης με βάση την αμερικανική φόρμουλα, η οποία προνοεί την παραχώρηση στρατιωτικής βάσης προς την Τουρκία και στο Κυπριακό έδαφος".

Οι πληροφορίες έδιναν και έπαιρναν και στις **4** Νοεμβρίου ο πρεσβευτής της Σοβιετικής Ένωσης στη Λευκωσία Πάβελ Γερμόσιν ξεκαθάρισε μια και καλή σε δημόσια ομιλία του στη Λευκωσία, με την ευκαιρία της **49ης** επετείου της Οκτωβριανής επανάστασης, τη σοβιετική στάση στο Κυπριακό, διαχωρίζοντας το σε δυο πτυχές: Την εσωτερική και τη διεθνή.

Για την εσωτερική πτυχή είπε ο Γερμόσιν ότι η διάρθρωση του κυπριακού κράτους αποτελεί υπόθεση των ιδίων των Κυπρίων.

Για την εξωτερική πτυχή ξεκαθάρισε ότι η χώρα του υποστήριζε αμετάκλητα, όπως τόνισε, "την πλήρη ανεξαρτησία, κυριαρχία και εδαφική ακεραιότητα της Κύπρου και την κατάργηση των περιορισμών οι οποίοι επιβλήθηκαν στον κυπριακό λαό από τις συνθήκες

Ζυρίχης και Λονδίνου".

Αναλυτικότερα ο Γερμόσιν είπε:

"Η Σοβιετική Ένωση υποστήριξε ενεργώς τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα των κυπρίων ενάντια στον αποικιακό ζυγό και μετά τη εγκαθίδρυση της ανεξάρτητης Κυπριακής Δημοκρατίας, εγκαθίδρυσε και αναπτύσσει πολύπλευρες σχέσεις με τη χώρα σας. Το σοβιετικό κράτος είναι αποφασιστικά ενάντια στις επιβουλές των ιμπεριαλιστών σε βάρος της ανεξαρτησίας της Κύπρου. Η Σοβιετική Ένωση υποστηρίζει αμετάκλητα τον αγώνα των κυπρίων για πλήρη ανεξαρτησία, κυριαρχία και εδαφική ακεραιότητα της χώρας υποστηρίζει την αποχώρηση όλων των ξένων στρατευμάτων και την κατάργηση των στρατιωτικών βάσεων στην Κύπρο καθώς επίσης και την κατάργηση των περιορισμών που επεβλήθησαν στον κυπριακό λαό από τις συνθήκες της Ζυρίχης και του Λονδίνου.

Το Κυπριακό πρόβλημα πρέπει να λυθή με ειρηνικό τρόπο από τον ίδιο τον κυπριακό λαό, χωρίς ξένη επέμβαση, με βάση τις αρχές του ΟΗΕ και τη διακήρυξη περί των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Εμείς θεωρούμε πως η εσωτερική διάρθρωση του κυπριακού κράτους είναι υπόθεση των ιδίων των κυπρίων".

Η ρωσική θέση ξεκαθαρίστηκε σε μια περίοδο που η ελληνική Κυβέρνηση του Στέφανου Στεφανόπουλου συζητούσε το Κυπριακό με την Τουρκία στο πλαίσιο του Ελλαδοτουρκικού διαλόγου.

Τις επόμενες ημέρες η ρωσική στάση έγινε ακόμα πιο σαφής ύστερα από το κοινό ανακοινωθέν το οποίο εκδόθηκε στα τέλη Δεκεμβρίου **1966** κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του πρωθυπουργού της Ρωσίας Αλεξέϊ Κοσύγκιν στην Αγκυρα σε ανταπόδοση επίσκεψης του τούρκου πρωθυπουργού Ουρκιουπλού στη Σοβιετική Ένωση.

Ο σοβιετικός πρωθυπουργός μίλησε νόμιμα δικαιώματα των δύο (εθνικών) κοινοτήτων της νήσου πράγμα που προκάλεσε έντονες αντιδράσεις στην Κύπρο.

Στο κοινό ανακοινωθέν που εκδόθηκε

αναφερόταν (Φιλελεύθερος 28.12.1966) ότι ο τούρκος πρωθυπουργός κ. Ντεμιρέλ ανέπτυξε την τουρκική θέση στο κυπριακό και ο κ. Κοσούγκιν "επιβεβαίωσε τη στάση της χώρας του ως αυτή είχε καθορισθεί σε σοβιετικές δηλώσεις και σε κοινό ανακοινωθέν, το οποίο οι κυβερνήσεις των δύο χωρών υπέγραψαν κατά τον Αύγουστο του 1965".

Στο ανακοινωθέν εκείνο το οποίο εκδόθηκε έπειτα από επίσκεψη του τότε πρωθυπουργού της Τουρκίας Ουργκιουπλού στη Μόσχα αναφερόταν ότι οι δυο χώρες υποστηρίζουν την ανεξαρτησία της Κύπρου και ζητούν τη αναγνώριση των νομικών δικαιωμάτων της Τουρκικής και Ελληνικής κοινότητας της νήσου.

Η Κυπριακή Κυβέρνηση αντέδρασε αμέσως και όπως ανακοίνωσε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος ο υπουργός Εξωτερικών Σπύρος Κυπριανού προέβη σε διάβημα προς τον Πάβελ Γερμόσιν για ορισμένα σημεία των δηλώσεων του ρώσου πρωθυπουργού και του κοινού ανακοινωθέντος.

Στο διάβημα του ο Σπύρος Κυπριανού έθιγε τα ακόλουθα σημεία:

1. Την αναφορά στην οποία ο κ. Κοσούγκιν προέβη για δύο κοινότητες στην Κύπρο.

2. Την δήλωση του Κοσούγκιν ότι η η Ρωσία αντιτίθεται στην Ένωση.

Για μιν το πρώτο σημείο ο Σπύρος Κυπριανού ανέφερε προς τον σοβιετικό πρεσβευτή σύμφωνα με την ίδια εφημερίδα ότι "ο όρος δύο κοινότητες" προσέλαβε ιδιάζουσα σημασία και εδημιουργήθη υπό της αποικιοκρατίας, η οποία απεσκόπη εις το να υποσκάψη το δικαίωμα του Κυπριακού λαού δι' αυτοδιάθεσιν".

Ο Σπύρος Κυπριανού πρόσθεσε ότι η κυπριακή Κυβέρνηση "ενίσταται εις την χρήσιν του όρου τούτου ανεξαρτήτως δε των διαφόρων ερμηνειών αι οποίαι δυνατόν να δοθούν ή δίδονται εις αυτόν, σημασίαν έχει ο σκοπός διά τον οποίον εχρησιμοποιήθη υπό της αποικιοκρατίας και χρησιμοποιείται ακόμη εις την περίπτωσιν της Κύπρου".

Ανεξάρτητα από αυτό πρόσθεσε ο Σπύρος

Κυπριανού είναι ότι η θέωρία για δυο κοινότητες αποτελεί τη βάση της τουρκικής πολιτικής.

Αναφορικά με το θέμα της Ένωσης ο Σπύρος Κυπριανού ανέφερε στον Γερμόσιν, σύμφωνα με τον Φιλελεύθερο, ότι "εδηλώθη υπό του κ. Κοσύγκιν ότι η Ρωσία αντιτίθεται εις την Ένωσιν καθ' ην στιγμήν διακηρύττεται ότι η Σοβιετική Ένωσις τάσσεται υπέρ της πλήρους ανεξαρτησίας της Κύπρου.

Ο κ. Κυπριανού υπέδειξεν ότι η πλήρης ανεξαρτησία περιλαμβάνει το κυριαρχικόν δικαίωμα του Κυπριακού λαού να αποφασίζη διά το μέλλον της ως ο ίδιος θέλει, η δε δήλωσις του Κοσύγκιν αποτελεί άρνησιν της αρχής περί κυριαρχίας και αυτοδιαθέσεως.

Περαιτέρω ο κ. Κυπριανού είπεν ότι η Ένωσις απορρέουσα εκ της αρχής της αυτοδιαθέσεως και εδραζομένη επ' αυτής αποτελεί αναφαίρετον δικαίωμα της Κύπρου και οιαδήποτε προσπάθεια αρνήσεως ή αποστερήσεως του δικαιώματος τούτου είναι εντελώς απαράδεκτον από την κυπριακήν Κυβέρνησιν".

Μετά το διάβημα άρχισαν οι διαμαρτυρίες από τις διάφορες οργανώσεις και κόμματα.

Το Ελευθερο Εργατικό Κέντρο Αμμοχώστου με διαμαρτυρία του στον Πρόεδρο Μακάριο διαβίβαζε "αγανάκτησιν εργαζομένων και λαού επαρχίας Αμμοχώστου διά νέας σαφείς δηλώσεις Ρώσσου Πρωθυπουργού κατά της Ένώσεως και διά λύσιν βάσει δήθεν νομίμων δικαιωμάτων δύο εθνικών κοινοτήτων".

Εξάλλου η Ένωση Αγωνιστών Λευκωσίας σε τηλεγράφημα στον Πάβελ Γερμόσιν αφού χααρκτήριζε απαράδεκτες τις δηλώσεις Κοσύγκιν τόνιζε ότι "ο κυπριακός λαός εναι υπέρποτε άλλοτε αποφασισμένος να αγωνισθή μέχρι θανάτου διά την Ένωσιν του μετά της μητρος Ελλάδος εις πείσμα των αντιξοοτήτων και των αντιθέσεων των Μεγάλων και ισχυρών χωρών".

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Πατριωτικού Μετώπου Λέλλος Δημητριάδης σε τηλεγράφημά του στο σοβιετικό πρεσβευτή στη Λευκωσία διαμαρτυρήθηκε για τη Σοβιετική θέση "διά

της οποίας αναγνωρίζονται δύο εθνικά κοινότητες" και για τη δήλωση του κ. Κοσύγκιν με την οποία αυτός αντιτίθεται στη Ένωση, χαρακτηρίζοντας τη δήλωση αυτή ως πρόκληση για τον κυπριακό λαό.

Ανέφερε ο Λέλλος Δημητριάδης:

"Εξοχώτατε,

Εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδος την οποίαν εκπροσωπώ διαμαρτύρομαι εντόνως διά τα λεχθέντα υπό του κ. Κοσύγκιν κατά την πρόσφατον επίσκεψιν του εις Τουρκίαν άτινα και είδον το φως της δημοσιότητας, άνευ οιασδήποτε διαψεύσεως.

Η αναφορά του κ. Κοσύγκιν εις τον "σεβασμόν των νομικών δικαιωμάτων δύο εθνικών κοινοτήτων- Τούρκων και Ελλήνων- εν Κύπρω αποτελεί επανάληψιν δημιουργημάτων της διπλωματίας των εχθρών της Κύπρου προς συσκότισιν του Κυπριακού θέματος και τόνωσιν και διαιώνισιν των προβαλλομένων υπό των Τούρκων αβασίμων αιτημάτων.

Η αναφορά δε του κ. Κοσύγκιν εις την αντίθεσιν της Κυβερνήσεως του προς την Ένωσιν της Κύπρου μετά της Ελλάδος" εκτός του ότι αποτελεί πρόκλησιν δι' ημάς είναι ταυτοχρόνως και ακατανόητος έκφρασις της πολιτικής μιας κυβερνήσεως η οποία διατείνεται ότι σέβεται επιθυμίαν ενός λαού".

Ιδιαίτερα έντονο ήταν το ΑΚΕΛ, του οποίου η ανακοίνωση διαμαρτυρίας προκάλεσε πραγματικά έκπληξη γιατί διαχώρισε τη θέση του από τη Σοβιετική Ένωση.

Το ΑΚΕΛ χαρακτήρισε για πρώτη φορά λανθασμένη ενέργεια της Σοβιετικής Κυβέρνησης για δύο εθνικές κοινότητες και ξεκαθάρισε ότι "εμμένει σταθερά και ακλόνητα στην Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα χωρίς εδαφικά ή διοικητικά ανταλλάγματα".

Ανέφερε ανακοίνωση του ΑΚΕΛ που εκδόθηκε ύστερα από συνεδρία του Πολιτικού Γραφείου του Κόμματος και δημοσιεύθηκε στις **30 Δεκεμβρίου 1966**:

"Η στάση της Σοβιετικής Ένωσης έναντι της Κύπρου είναι γνωστή. Κανείς δεν μπορεί να διαμφισβητήσει το γεγονός ότι στις πιο κρίσιμες για

τον λαό μας στιγμές, όταν οι Αμερικανοβρετανοί ιμπεριαλιστές, το NATO και οι σωβινιστές της Αγκυρας απειλούσαν να εισβάλουν στην Κύπρο και να την καταλάβουν, η Σοβιετική Ένωση στάθηκε αποφασιστικά στο πλευρό της προειδοποιώντας αυστηρά τους επίδοξους επιδρομείς.

Όταν η τουρκική Κυβέρνηση, με την συγκατάθεση και υποστήριξη των Αμερικανών άρχισε να βομβαρδίζει την Κύπρο, η Σοβιετική Ένωση ύψωσε και πάλιν αποφασιστικά τη φωνή της ενάντια στους εγκληματίες επιδρομείς.

Η Σοβιετική Ένωση είναι η χώρα που έδωσε στην Κύπρο οπλισμό, αξίας **10** εκατομμυρίων λιρών από τα οποία τα πέντε εκατομμύρια δωρεάν.

Η Σοβιετική Ένωση μέσον του εκπροσώπου της στο Συμβούλιο Ασφαλείας παρέσχε στην Κύπρο ρωμαλέα πολιτική υποστήριξη.

Η Σοβιετική Ένωση δεν παρέλειψε ποτέ να υποστηρίξει την ανεξαρτησία, κυριαρχία και εδαφική ακεραιότητα της Κύπρου, να υποστηρίξει την κατάργηση των ξένων βάσεων από το κυπριακό έδαφος και τον τερματισμό κάθε ξένης επέμβασης στα εσωτερικά της Κύπρου.

Αυτή η Σοβιετική θέση διαλαμβάνεται τόσο στο τουρκοσοβιετικό ανακοινωθέν που εξεδόθη στην Αγκυρα με την ευκαιρία της επίσκεψης του σοβιετικού πρωθυπουργού, όσο και στις δηλώσεις του κ. Κοσύγκιν στην Τουρκία.

Δυστυχώς, όμως, τόσο στο τουρκοσοβιετικό ανακοινωθέν όσο και στην ομιλία του Σοβιετικού πρωθυπουργού, γίνεται και πάλιν αναφορά στις δύο εθνικές κοινότητες, κατά τρόπον που να δημιουργεί την εντύπωση ότι η Σοβιετική πολιτική υποστηρίζει καθεστώς ομοσπονδοποίησης για την Κύπρο.

Το ΑΚΕΛ επανειλημμένα στο παρελθόν και σήμερα για άλλη μια φορά τονίζει με τον πιο εμφαντικό τρόπο την αντίθεση του προς αυτή την ολότε λανθασμένη θέση της Σοβιετικής κυβέρνησης.

Το ΑΚΕΛ απορρίπτει ασυζητητί οποιοδήποτε καθεστώς ομοσπονδοποίησης για την Κύπρο που και

ανέφικτο και καταστρεπτικό είναι, το ΑΚΕΛ απορρίπτει τα υποχθόνια διαμελιστικά σχέδια των αμερικανοβρετανών ιμπεριαλιστών και των δορυφόρων τους που επιζητούν με διάφορα σατανικά μέσα να τα επιβάλουν στον Κυπριακό λαό.

Ο μόνος που δικαιούται να αποφασίσει κυριαρχικά και ελεύθερα για το μέλλον του είναι ο Κυπριακός λαός με την ενάσκηση του αναφαίρετου δικαιώματος της αυτοδιάθεσης.

Το ΑΚΕΛ εμμένει σταθερά και ακλόνητα στην Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα χωρίς εδαφικά ή διοικητικά ανταλλάγματα, αυτή ήταν, είναι και θα παραμείνει μέχρι της οριστικής νίκης η αδιάλλακτη θέση του ΑΚΕΛ πάνω στο Κυπριακό εθνικό ζήτημα.

ΟΙ αγγλοαμερικανοί ιμπεριαλιστές και οι δορυφόροι τους που απεδείχθησαν οι πλέον άσπονδοι εχθροί της Κύπρου, αυτοί που υποστηρίζουν και σήμερα ακόμη τις συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου και σχεδιάζουν τον διαμελισμό και την μετατροπή της Κύπρου σε βάση του ιμπεριαλιστικού ΝΑΤΟ, θα εντείνουν τις προσπάθειες τους για την διάσπαση του λαού μας, γιατί μόνον με τη διάσπαση των εθνικοαπελευθερωτικών μας δυνάμεων, μόνον με τις φασιστικές ανατρεπτικές οργανώσεις τύπου ΟΑΣ, που τις χρηματοδοτούν με άφθονα δολλάρια είναι δυνατόν να επιτύχουν τον σκοπό τους.

Οι δεδηλωμένοι άσπονδοι εχθροί της Κύπρου, αυτοί που επιδιώκουν τον διαμελισμό και την υποδούλωση της Κύπρου στο ΝΑΤΟ, οι αγγλοαμερικανοί ιμπεριαλιστές, προσπαθούν με κάθε θεμιτό και αθέμιτο μέσο, ν' αποπροσανατολίσουν τον λαό μας, από τον στόχο του, που είναι η πλήρης απαλλαγή του από τα ιμπεριαλιστικά δεσμά και η Ένωση του με τον εθνικό κορμό.

Το ΑΚΕΛ θεωρεί υπέρτατο πατριωτικό του καθήκον, ιδιαίτερα μέσα τις σημερινές κρίσιμες στιγμές που διέρχεται το κυπριακό, να προειδοποιήσει τον κυπριακό λαό, για τα καταχθόνια διαμελιστικά σχέδια των ιμπεριαλιστών και των δορυφόρων τους και να απευθύνει επείγουσα

πατριωτική έκκληση για ολόπλευρη επαγρύπνηση και ισχυροποίηση της εθνικοαπελευθερωτικής του ενότητας, το ΑΚΕΛ με τη σειρά του και αναλογιζόμενο τις ευθύνες του απέναντι στον λαό και την ιερή του υπόθεση θα σηκώσει ακόμη πιο ψηλά το λάβαρο της ενότητας λαού, στρατού, κυβέρνησης στην πάλη για την Ένωση χωρίς εδαφικά ή διοικητικά ανταλλάγματα".

Τις επόμενες ημέρες ακολούθησαν ανακοινώσεις διαμαρτυρίας από μαζικές οργανώσεις εκπαιδευτικών, τη ΣΕΚ και την ΠΕΚ.

Στις **4** Ιανουαρίου **1967** η ΣΕΚ οργάνωσε πινακίδοφορία στους κυριότερους δρόμους της Λευκωσίας και έξω από το οίκημα της Σοβιετικής πρεσβείας στη Λευκωσία όπου αντιπροσωπεία επέδωσε σχετικό ψήφισμα διαμαρτυρίας. Εκπρόσωπος της πρεσβείας που παρέλαβε το ψήφισμα μη έχοντας καμιά δικαιολογία για τη στάση της Κυβέρνησης του απάντησε ότι δεν αποδόθηκαν ορθά τα όσα είπε ο ρώσος πρωθυπουργός.

Σε παρατήρηση της αντιπροσωπείας ότι αν ήταν έτσι έχουν τα πράγματα τότε ώφειλε και η πρεσβεία να διευκρινήσει προς τον κυπριακό λαό κατά πόσον η ρωσική κυβέρνηση υποστηρίζει εφαρμογή της αρχής της η αυτοδιάθεσης προς τον Κυπριακό λαό, η οποία εφαρμοζόμενη θα έχει ως αποτέλεσμα την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα ο εκπρόσωπος δεν έδωσε συνέχεια.

Στις **13** του μήνα οι μαθητές πήραν μέρος σε διαδηλώσεις διαμαρτυρίας έξω από τη Σοβιετική πρεσβεία.

Η Αστυνομία πίστευε ότι οι διαδηλώσεις υποκινήθηκαν από εξωσχολικούς ενώ ο δημοσιογράφος της εφημερίδας "Πατρίς" Σπύρος Παπαγεωργίου εξηύβρισε σοβιετικά διπλωμάτη έξω από την πρεσβεία κατά τη διάρκεια της διαδήλωσης.